

Số: 10/2026/QĐST-DS

Đắk Lắk, ngày 28 tháng 8 năm 2026

QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ

V/v tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự.

TÒA ÁN NHÂN DÂN KHU VỰC 5 - ĐẮK LẮK

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

- **Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp:** Ông Lê Quốc Định.
- **Thư ký phiên họp:** Ông Phạm Văn Lợi – Thư ký Tòa án nhân dân khu vực 5 – Đắk Lắk.
- **Đại diện Viện kiểm sát nhân dân khu vực 5 – Đắk Lắk tham gia phiên họp:** Bà Bùi Thị Thành - Kiểm sát viên.

Ngày 28 tháng 8 năm 2026, tại trụ sở Tòa án nhân dân khu vực 5 – Đắk Lắk mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số: 194/2026/TLST-VDS ngày 08 tháng 7 năm 2026 về việc “*Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự*”, theo Quyết định mở phiên họp sơ thẩm giải quyết việc dân sự số: 87/2026/QĐST-VDS ngày 17 tháng 8 năm 2026 và Quyết định hoãn phiên họp sơ thẩm giải quyết việc dân sự, gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

- **Người yêu cầu giải quyết việc dân sự:** Bà Nguyễn Thị Hồng, sinh năm 1969. Địa chỉ: Thôn Hòa Đông, xã Ea Na, tỉnh Đắk Lắk (Có mặt).

- **Người có quyền, nghĩa vụ liên quan:**

- Ông Nguyễn Ngọc Giác, sinh năm 1962. Địa chỉ: Thôn Hòa Đông, xã Ea Na, tỉnh Đắk Lắk (Vắng mặt).
- Bà Nguyễn Thị Hạnh, sinh năm 1950. Địa chỉ: Thôn Hòa Đông, xã Ea Na, tỉnh Đắk Lắk (Có mặt).
- Bà Nguyễn Thị Hạnh, sinh năm 1957. Địa chỉ: Trung Lý, phường An Nhơn Bắc, tỉnh Gia Lai (Có đơn yêu cầu giải quyết vắng mặt).
- Ông Nguyễn Văn Phương, sinh năm 1965. Địa chỉ: Tổ dân phố 3, xã Krông Ana, tỉnh Đắk Lắk (Có mặt).
- Bà Nguyễn Thị Dư, sinh năm 1975. Địa chỉ: Số 69 Lô L, khu dân cư Phú Lâm D, phường Bình Phú, Thành phố Hồ Chí Minh (Có đơn yêu cầu giải quyết vắng mặt).

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

Theo đơn yêu cầu giải quyết việc dân sự và các lời khai trong quá trình giải quyết cũng như tại phiên họp, người yêu cầu giải quyết việc dân sự là bà Nguyễn Thị Hồng trình bày:

Trước đây ông Giác sinh sống và làm ăn ở thành phố Hồ Chí Minh, ông Giác không có vợ con và ở một mình. Năm 2015 ông Giác bị tai nạn giao thông và bị chấn thương sọ não được điều trị khoảng 01 tháng tại Bệnh viện 115 thành phố Hồ Chí Minh, quá trình điều trị sức khỏe của ông Giác phục hồi ổn định và được xuất viện về nhà, từ đó ông Giác không đi làm. Sau khi ở nhà được một thời gian thì ông Giác thường cáu gắt, dễ bị kích động, thường xuyên la mắng người thân và hay chữa bói, nói nhảm và đòi đốt nhà của mình. Gia đình đã đưa ông Giác đến Bệnh viện tâm thần tỉnh Đắk Lắk để thăm khám và điều trị nội trú. Ông Giác được Bệnh viện tâm thần tỉnh Đắk Lắk chuẩn đoán bị rối loạn nhân cách và hành vi thực tồn.

Do ông Giác không có vợ con và hiện nay bố mẹ đều đã chết nên bà Hồng đưa ông Giác về ở với bà Hồng từ năm 2024 cho đến nay và được bà Hồng chăm sóc, nuôi dưỡng. Nay gia đình bà Hồng đang làm các giấy tờ, thủ tục về đất đai nên các anh chị em của bà Hồng thống nhất ủy quyền cho bà Hồng làm đơn yêu cầu Tòa án nhân dân khu vực 5 – Đắk Lắk tuyên bố ông Giác mất năng lực hành vi dân sự và cử bà Hồng là người giám hộ theo pháp luật cho ông Giác.

Những người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan gồm: Bà Nguyễn Thị Hạnh, bà Nguyễn Thị Dư và bà Nguyễn Thị Hạnh đều là chị em ruột của ông Giác thống nhất với ý kiến trình bày của bà Hồng và đồng ý cử bà Hồng làm người giám hộ cho ông Giác.

Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan là ông Nguyễn Văn Phương trình bày:

Trước đây ông Giác khỏe mạnh bình thường, sinh sống làm ăn và có nhà cửa ở thành phố Hồ Chí Minh. Năm 2015 ông Giác bị tai nạn giao thông và bị chấn thương sọ não được điều trị ở bệnh viện Chợ Rẫy được 01 tuần thì chuyển qua bệnh viện phục hồi chức năng điều trị khoảng 01 tháng, rồi tiếp tục chuyển qua bệnh viện 115 thành phố Hồ Chí Minh điều trị thêm 01 tháng nữa thì xuất viện, trong thời gian điều trị ở bệnh viện thì ông Phương là người đi nuôi dưỡng và chăm sóc ông Giác. Sau khi xuất viện về nhà điều trị tiếp được hơn 03 tháng thì sức khỏe của ông Giác phục hồi và đi làm lại một thời gian thì ông Giác nghỉ việc về nhà ở một mình. Đến khoảng tháng 8 năm 2024 thì nhà của ông Giác bị xảy ra hỏa hoạn nên ông Phương và bà Hồng cùng người em họ vào đưa ông Giác về điều trị ở Bệnh viện tâm thần tỉnh Đắk Lắk trong thời gian này ông Phương vẫn là người chăm sóc và giám hộ cho ông Giác. Đến cuối năm 2024 ông Giác được xuất viện về nhà. Khi về nhà thì bà Hồng bà (Dư) có bàn với ông Phương cho ông Giác ở với bà Hồng vì nhà bà Hồng có đông người hơn nên ông Phương đồng ý. Trong thời gian chăm sóc nuôi dưỡng thì mọi chi phí đều là do tiền của ông Giác bỏ ra là 170.000.000 đồng, Sổ bảo hiểm xã hội và các giấy tờ khác đều do bà Hồng giữ.

Nay bà Hồng làm đơn yêu cầu tòa án giải quyết tuyên bố ông Giác mất năng lực hành vi dân sự và cử bà Hồng là người giám hộ theo pháp luật cho ông Giác thì ông Phương không đồng ý vì ông Phương chỉ đồng ý cho bà Hồng nuôi dưỡng ông Giác một thời gian và dự định thời gian tới ông Phương sẽ đưa ông Giác về nhà của mình để nuôi dưỡng và chăm sóc, do trong nhà chỉ còn lại ông Phương là con trai nên phải có trách nhiệm với ông Giác như trước đây ông Phương đã nuôi dưỡng và chăm sóc bố mẹ đẻ cho đến khi chết và để thờ phụng khi ông Giác chết theo phong tục của người Việt Nam. Nếu bà Hồng không đồng ý thì ông Phương đề nghị tòa án giải quyết đơn yêu cầu của bà Hồng theo quy định của pháp luật.

Ngày 10/7/2026, bà Hồng có làm đơn yêu cầu Trung tâm giám định pháp y tâm thần khu vực Tây nguyên thực hiện giám định tình trạng sức khỏe tâm thần, khả năng nhận thức và điều khiển hành vi của ông Nguyễn Ngọc Giác. Tại kết luận giám định pháp y tâm thần số 103/KLGD ngày 07/8/2026 của Trung tâm pháp y tâm thần khu vực Tây nguyên kết luận: Về y học: ông Nguyễn Ngọc Giác bị sa sút tâm thần sau chấn thương sọ não, mức độ nặng (F02.8 – ICD10); Về khả năng nhận thức và khả năng điều khiển hành vi: ông Nguyễn Ngọc Giác mất khả năng nhận thức và điều khiển hành vi.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân khu vực 5 – Đắk Lắk tham gia phiên họp phát biểu ý kiến về việc tuân thủ pháp luật tố tụng dân sự của Thẩm phán, Thư ký và của người yêu cầu đều đã thực hiện đúng theo quy định của Bộ luật Tố tụng dân sự. Căn cứ khoản 1 Điều 22 Bộ luật dân sự, Điều 27, 365, 366, 376, 377, 378 Bộ luật tố tụng dân sự năm 2015, sửa đổi bổ sung năm 2025; Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2017 của Ủy ban thường vụ Quốc hội, quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí, lệ phí Tòa án, đề nghị Tòa án nhân dân khu vực 5 – Đắk Lắk:

+ Chấp nhận yêu cầu của bà Nguyễn Thị Hồng, tuyên bố ông Nguyễn Ngọc Giác, sinh năm 1962. Địa chỉ: Thôn Hòa Đông, xã Ea Na, tỉnh Đắk Lắk mất năng lực hành vi dân sự và cử bà Nguyễn Thị Hồng làm người giám hộ cho ông Nguyễn Ngọc Giác theo quy định của pháp luật.

+ Về lệ phí: Bà Nguyễn Thị Hồng phải chịu 300.000 đồng lệ phí giải quyết việc dân sự.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp, Tòa án nhân dân khu vực 5 – Đắk Lắk nhận định:

[1] Bà Nguyễn Thị Hồng yêu cầu Tòa án tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự đối với ông Nguyễn Ngọc Giác, đây là việc dân sự thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án. Do ông Nguyễn Ngọc Giác đang cư trú tại Thôn Hòa Đông, xã Ea Na, tỉnh Đắk Lắk nên thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án nhân dân khu vực 5 – Đắk Lắk. Vì vậy, Tòa án nhân dân khu vực 5 – Đắk Lắk căn cứ vào khoản 1 Điều 27; Điều 35; điểm a khoản 2 Điều 39 và Điều 376 của Bộ luật Tố tụng dân sự năm 2015 để thụ lý và giải quyết là phù hợp với quy định của pháp luật.

[2] Ông Nguyễn Ngọc Giác sinh ra và phát triển, khỏe mạnh bình thường, học hết lớp 12/12 và thi đậu đại học. Sau khi tốt nghiệp đại học thì làm việc tại công ty Cổ phần tập đoàn Thái Tuấn. Đến năm ông Giác bị tai nạn giao thông và bị chấn thương sọ não được điều trị ở nhiều bệnh viện thì sức khỏe của ông Giác phục hồi ổn định và được xuất viện về nhà đi làm một thời gian thì nghỉ việc, từ đó ông Giác không đi làm. Sau khi ở nhà được một thời gian thì ông Giác thường cáu gắt, dễ bị kích động, thường xuyên la mắng người thân và hay chữa bói, nói nhảm và đòi đốt nhà của mình. Gia đình đã đưa ông Giác đến Bệnh viện tâm thần tỉnh Đắk Lắk để thăm khám và điều trị nội trú. Ông Giác được Bệnh viện tâm thần tỉnh Đắk Lắk chuẩn đoán bị rối loạn nhân cách và hành vi thực tổn. Tại kết luận giám định pháp y tâm thần số: 103/KLGĐ ngày 07/8/2026 của Trung tâm pháp y tâm thần khu vực Tây nguyên kết luận: Về y học: ông Nguyễn Ngọc Giác bị sa sút tâm thần sau chấn thương sọ não, mức độ nặng (F02.8 – ICD10); Về khả năng nhận thức và khả năng điều khiển hành vi: ông Nguyễn Ngọc Giác mất khả năng nhận thức và điều khiển hành vi. Do đó, căn cứ vào khoản 1 Điều 22 Bộ luật dân sự năm 2015, Tòa án chấp nhận yêu cầu của bà Nguyễn Thị Hồng về việc tuyên bố ông Nguyễn Ngọc Giác mất năng lực hành vi dân sự.

[3] Xét yêu cầu của bà Nguyễn Thị Hồng đề nghị Tòa án xác định bà Nguyễn Thị Hồng là người giám hộ cho ông Nguyễn Ngọc Giác. Thấy rằng, bố mẹ của ông Giác đã chết, ông Giác chưa có vợ và con, anh chị em ruột của ông Giác gồm con có 05 người, khi ông Giác bị bệnh thì bà Hồng là em gái đã đưa ông Giác về nhà mình ở, chăm sóc và nuôi dưỡng từ năm 2024 cho đến nay và các anh chị em trong gia đình đều đồng ý. Mặc dù, bà Hồng là người em thứ của ông Giác nhưng là người đang trực tiếp nuôi dưỡng, chăm sóc ông Giác, các chị em của ông Giác đặc biệt chị gái đầu là bà Nguyễn Thị Hạnh đều đồng ý và thống nhất để cho bà Nguyễn Thị Hồng làm người giám hộ cho ông Giác để thuận tiện trong việc nuôi dưỡng, xét thấy bà Hồng là người có đủ các điều kiện làm người giám hộ theo quy định tại Điều 49 Bộ luật dân sự năm 2015. Do đó, căn cứ vào khoản 3 Điều 53 Bộ luật dân sự năm 2015, Tòa án chấp nhận bà Nguyễn Thị Hồng là người giám hộ đương nhiên của ông Nguyễn Ngọc Giác. Đồng thời, xác định các giao dịch dân sự của ông Nguyễn Ngọc Giác đều do bà Nguyễn Thị Hồng xác lập, thực hiện theo quy định tại khoản 2 Điều 22 Bộ luật dân sự năm 2015; thực hiện quyền và nghĩa vụ của người giám hộ theo quy định tại các Điều 57, 58, 59 Bộ luật dân sự năm 2015.

[4] Ý kiến của đại diện Viện kiểm sát nhân dân khu vực 5 – Đắk Lắk tham gia phiên họp là phù hợp với quy định của pháp luật nên có cơ sở chấp nhận.

[5] Về lệ phí giải quyết việc dân sự: Bà Nguyễn Thị Hồng phải chịu 300.000 đồng lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự theo quy định tại khoản 1 Điều 37 Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30 tháng 12 năm 2016 của Ủy ban thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án.

Vì các lẽ trên:

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ khoản 1 Điều 27; Điều 35; điểm a khoản 2 Điều 39; các Điều 149, 361, 376, 378 Bộ luật tố tụng dân sự năm 2015, sửa đổi bổ sung năm 2025; các Điều 22, 49, 53, 57, 58, 59 Bộ luật dân sự; khoản 1 Điều 37 Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30 tháng 12 năm 2016 của Ủy ban thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án.

1. Chấp nhận yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự của bà Nguyễn Thị Hồng. Tuyên bố ông Nguyễn Ngọc Giác mất năng lực hành vi dân sự.

2. Người giám hộ đương nhiên của ông Nguyễn Ngọc Giác là bà Nguyễn Thị Hồng

3. Về lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự: Bà Nguyễn Thị Hồng phải chịu 300.000 đồng (*Ba trăm nghìn đồng*) lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự và được khấu trừ vào số tiền 300.000 đồng (*Ba trăm nghìn đồng*) tạm ứng lệ phí đã nộp theo biên lai thu số 0000152, ngày 02/7/2026 của Thi hành án dân sự tỉnh Đắk Lắk. Bà Nguyễn Thị Hồng đã nộp xong lệ phí.

4. Về quyền kháng cáo:

- Người yêu cầu và người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan có mặt tại phiên họp có quyền kháng cáo quyết định trong thời hạn 10 ngày, kể từ ngày Tòa án ra quyết định.

- Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan vắng mặt tại phiên tòa có quyền kháng cáo quyết định trong thời hạn 10 ngày, kể từ ngày nhận được quyết định hoặc ngày quyết định được niêm yết theo quy định.

Nơi nhận:

- VKSND khu vực 5;
- Thi hành dân sự Đắk Lắk;
- Người yêu cầu;
- Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan;
- UBND xã Ea Na;
- Lưu: VT, hồ sơ.

THẨM PHÁN-CHỦ TỌA PHIÊN HỌP

Lê Quốc Định